

Szlovákok és magyarok

Az *Európai Utas* megalakulása óta munkálkodik a szlovák–magyar kapcsolatok javításán. Ez a tevékenység olykor az értelmiségi és a civil párbeszéd fenntartására szorítkozott, szerencsésebb időkben pedig lehetőséget adott a kölcsönösen feléledt ellenérzések kimondására és feloldására, egyáltalán egymás megismerésére s annak belátására, beláttatására is, hogy vannak olyan érdekeink, amelyeket együtt jobban érvényesíthetünk. Mellesleg, sok-sok szlovák értelmiségi barátot tudunk magunk mellett, akikkel jó szót váltani, együtt lenni.

Mostani összeállításunk sokféle szempontból vizs-

gálja a kapcsolatokat, a múltat s a jelent egyaránt. Megszólal benne a korábbi szlovák kormány két tagja is (ezúton köszönjük Szigeti László e téren nyújtott segítségét). Közreadunk szlovák véleményeket (a *tyždeň* című ki-tűnő hetilapból), magyar véleményeket, bemutatunk valamit az *Európai Utas* korábbi kapcsolatépítéséből, és hírt adunk egy szeptemberi szlovák–magyar polgármesteri találkozóról is. Az Interreg pályázat keretében zajló együttműködés nagyon biztató. Meggyőződésünk, hogy a szlovák–magyar Duna-kanyar egy évtizeden belül igen látogatott, kedvelt turistaparadicsommá válik.

Írástudók, politikusok
Európai Utas, 27. sz. 1997/2.

M. P.

ÍRÁSTUDÓK, POLITIKUSOK
Budapesti beszélgetés három szlovák ellenzéki politikussal

A pozsonyi Kalligram Kiadó immár évek óta szlovák és magyar nyelven is megjelenteti a legjelentősebb szlovák értelmiségiek, közírók, esszéisták tanulmányköteteit. A közelmúltban ismét három élvonalbeli szlovák ellenzéki értelmiségi-politikus könyve látott napvilágot a kiadó Dominó című sorozatában. A Szlovák Kereszténydemokrata Mozgalom elnöke, **Ján Čarnogurský** *Videné od Dunaja* (Dunai néző) címmel jelentette meg tanulmányainak, beszédeinek válogatását. **František Mikloško**, ugyancsak kereszténydemokrata politikus esszégyűjteményének címe *Čas stretnutí* (Találkozások ideje). A Demokrata Párt alelnöke, **František Šebej** *O plameni a nočných motýloch* (A lángról és az éjjeli lepkéről) címmel rendezte kötetbe sajátos hangvételű esszéit. A három szerzővel könyveik budapesti bemutatója kapcsán az *Európai Utas* által rendezett kötetlen találkozón beszélgetett **Szarka László**.

„Magyar–szlovák jó viszony nélkül nem lehet megszervezni Közép-Európát”

Sz. L.: Azt szokták mondani, a királyi fekvésű Pozsonyból messzire látni. Mire figyelnek ma a pozsonyi szlovák ellenzéki értelmiségiek, mit lehet ma látni Pozsonyból „dunai nézőként”, s miről szól az ön könyve?

Ján Čarnogurský: Pozsonyból, a

Ján Čarnogurský

nye éppen az 1989. évi pozsonyi változásoknak volt. Az ön úja ezt a képet némiképp cáfolja. Hogyan élte meg ön a rendszerváltozást, azt a folyamatot, amelynek során üldözött ellenzékiből az ország első embere lett?

J. Č.: Pályámat mint ügyvéd kezdtem. 1981-ben kizártak az ügyvédi karból, mert a Charta '77 híveinek és vallási aktivistáknak a védelmét vállaltam. Ezt követően gépkocsivezetőként, majd üzemi jogászként dolgoztam, mígnem munkanélkülivé váltam. Majd elkezdtem megjelentetni a *Bratislavské listy* (Pozsonyi lapok) című szamizdat újságot.

1988 nyarán lecsuktak, és a bárso-

František Mikloško

František Šebej